

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 92. szám
1990. április 20., péntek

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Mézesmadzag és furkóshot

Egy módszer újjászületik a SZU-ban – Ismét gondok a város vízellátásával – Az MDF jelöl elnököt

A módszer meglehetősen réginek tűnik, bár legfőbb a középkorúak emlékezhetnek még az ötvenes évekbeli Ludas Matyiik folytonosan visszatérő vicctémájára, amely szerint „Uncle Sam” a mézesmadzag és furkóshot elvét a gyakorlatba átültetve tartja kordában a népeket. Nos, a tegnap kapott hírek szerint Litvánia immár az olaj- és gázzállítások drasztikus csökkentésével számolhat függetlenségi törekvéseinek „ellenértékéért”. Ezzel szemben viszont Gorbacsov előnyös ajánlatokat tett a lett vezetéknek, amennyiben nem követik a litvánok példáját. Azt már legfőbb csak remélhetjük, hogy végül is ép-eszű módon oldódnak meg a Szovjetunió belső problémái.

Anni még a nap híreit illeti: a magyar Külügyminisztérium tiltakozik a jugoszláviai kötelező pénzbérváltás elrendelése ellen, illetve kéri a szomszéd ország kormányát, hogy – tekintettel a szoros és jó kapcsolatokra – találjanak valamilyen megoldást a turizmust szinte főlármoló intézkedés föloldására.

Még legfőbb csak annyit emelnék ki, hogy a parlamenti pártok képviselői újabb konzultációt tartottak az Országgyűlés alakuló ülésének előkészítése céljából.

Szavay István

Litvánia

Olajcsapzár

Szerdán este leállt a szovjet olajszállítás Litvánia egyik kulcsfontosságú kőolaj-finomítója számára.

A litván parlament tájékoztató irodájának munkatársa az MTI moszkvai tudósítójának csütörtökön telefonon elmondta, hogy szerdán este fél 10-kor leállt a maziikiai finomítóba irányuló kőolajszállítás. Az eset részleteiről nem tudott felvilágosítást adni az iroda munkatársa, s mint mondták: egyelőre nem ismert a csütörtök reggeli helyzet. Az iroda munkatársa úgy foglalt állást, hogy a szállítás leállításának hátterében a jelek szerint a moszkvai vezetés múlt hét végi ultimátuma áll.

A szovjet hírügynökségnek adott szerdai nyilatkozatában az illetékes szovjet miniszterhelyettes cáfolta a korábbi híreszteléseket, amelyek szerint csökkentették volna a Litvániába irányuló kőolajszállítást. A TASZSZ-interjú ugyanakkor nem cáfolta a szállítás későbbi időpontban történő leállításának lehetőségét.

Csütörtök délelőtti értesülések szerint ugyanez a miniszterhelyettes a DPA nyugatnémet hírügynökség kérdéseire válaszul már megerősítette a szovjet olajszállítások leállítását.

A litván parlament szerdán választ adott a szovjet elnök és kormányfő felhívására. Válaszában kompromisszumot ajánlott Moszkvának hangsúlyozva, hogy az esetleges parlamenti konzultációk idejére, május 1-jéig felfüggesztik a függetlenség megteremtését célzó törvényalkotást.

Néhány órával azután, hogy Moszkva leállította a Litvániába irányuló kőolajszállításokat, csütörtökön 80 százalékkal csökkentette a Litvániába irányuló szovjet földgázzállításokat is – jelentette be a nap folyamán a vilniusi parlament mellett működő információs hivatal.

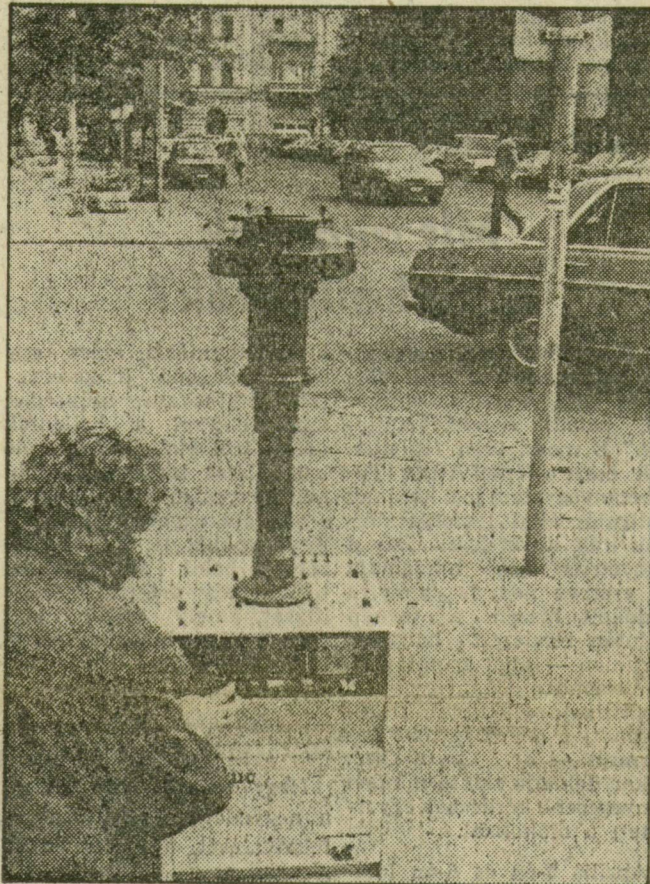
A hivatal közleménye szerint a Litvániába tartó négy vezeték közül három vezeték csütörtök délelőtt leállt a földgázzállítás. A negyedik, egyelőre még működő vezeték napi 3,5 millió köbméter gáz érkezik a köztársaságba. Ez Litvánia napi szükségletének 16 százalékát jelenti, ami vilniusi illetékesek szerint a lakosság háztartási szükségleteinek biztosítására elegendő.

A litvániai gázipari egyesülés vezérigazgatóját a Szovjetunió Minisztertanácsa táviratban értesítette a gázzállítások csütörtök délelőtt kezdődő csökkentéséről. A táviratban foglaltak szerint a szovjet Minisztertanács a lakossági szükségletek fedezésére napi 3,5 millió köbméterben határozta meg a Litvániába szállítható földgáz mennyiségét.

Egy litván energetikai szakember úgy vélekedett, a drasztikus mértékben visszafogott gázzállítások fedezik majd annak a litván elektromos műnek a szükségleteit is, amely a köztársasággal szomszédos kalinyingrádi terület áramellátását is biztosítja. A szűkös energiához nem jöhet avatár Litvánia egyetlen atomerőműve sem, amely jelenleg javítás miatt áll.

dönt, akkor a Szovjetunió belül különleges státust kap, s a kapcsolatokat konföderatív alapon, szabad államok szövetségeként alakítják. Ha viszont Riga a kiválásról elfogadott törvénynek megfelelően a függetlenséget választja, akkor felszámolják a szovjet katonai bázisokat a köztársaság területén. Gorbacsov ugyanakkor határozottan leszögezte, hogy semmiféle tárgyalásról nem lehet szó, amennyiben Lettország a Szovjetunióban maradás mellett

Szívjuk a port

Somogyi Károlyné felvétele

Különös masinák jelentek meg csütörtökön reggel a város hat pontján. A Széchenyi téren készült képen nem villanytűzhelyre állított utcai vízcsapot láthatunk, hanem a kőjál szállómormór berendezését. A tegnapi eredményeket még nem ismerjük, de sok jót nem várhatunk a korábbi

vizsgálatok szerint szinte mindenütt egészségtelenül sok a por a levegőben, ami nagyrészt a forgalom és a piszkos utak rovására írható. A legtisztább Újszeged és a Széchenyi tér levegője, a szennyezettség épphogy a határérték alatt van. Mit nem ismerjük, de sok jót nem várhatunk a korábbi

Százezrek, kisvállalkozóknak

Kisvállalkozások támogatásáról is döntött a tegnapi végrehajtó bizottsági ülés a városvezetésnél. Ezt megelőzően azonban más ügyekről is szó esett. Elsőként a város közműfejlesztési lehetőségeiről hallgatták meg a tanácsstagok Nagypál Miklós

építési és közlekedési osztályvezető, Tölgyesi Béla, a vízművek igazgatója és dr. Kovács Gábor főmérnök tájékoztatóját.

A beszámolókból kiderült, hogy a város biztonságos

(Folytatás a 2. oldalon.)

A Külügyminisztérium közleménye

A Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság kormányának – a Magyar Köztársaság Külügyminisztériumához hivatalosan április 19-én eljuttatott – döntése alapján 1990. április 21-én életbe lép az a rendelkezés, amelynek értelmében kilenc európai ország, köztük a Magyar Köztársaság állampolgárainak Jugoszláviába történő beutazásakor 200 USA-dollár, vagy ennek megfelelő összegű konvertibilis valutát kell dinárra bevéltaniuk.

Ezzel kapcsolatban a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, valamint belgrádi nagykövetsége – hiányolva a jószomszédai kapcsolatok alapján elvárható előzetes tájékoztatást – részletes felvilágosítást és magyarázatot kért az illetékes jugoszláv szervektől. Kifejtették, hogy a magyar kormány elvi okokból ellenzi a turistaforgalom és a lakossági kapcsolatok adminisztratív nehezítését.

Magyar részről felhívták a figyelmet arra, hogy a jugoszláv intézkedés megne-

hezíti a Jugoszláviába irányuló jelentős magyar egyéni turizmust, valamint a magyarországi horvát, szerb, szlovén nemzeti kisebbség kapcsolattartását anyanemzeteikkel. Az intézkedés nehezen egyeztethető össze Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia, Olaszország négyoldalú együttműködésének elveivel és törekvéseivel. E lépés ellentétes továbbá az európai biztonsági és együttműködési folyamat bécsi utótárlkozásán elfogadott zárodokumentum rendelkezéseivel, az azokban riagfoglalmazott célokkal, konkrétan a gazdaság, a tudomány, a technológia, valamint a környezetvédelem területén való együttműködéssel foglalkozó rész 39. pontjával, és a humanitárius és egyéb területeken való együttműködéssel foglalkozó rész 11. pontjával.

Magyar részről szorgalmazták, hogy a jugoszláv fél találjon módot a magyar állampolgárok mentesítésére a beváltási kötelezettség alól.

Harang a viharban

Tegnapról a Szép magyar beszéd Kazinczyról elkeresztelt versenyének ad otthont a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola. Két különleges apropója van az egész országból vendégeket, versenyzőket, s érdeklődőket fogadó „szépbeszédű” megmérettetésnek. Egrészt igen sok hallgató érkezett egyházi intézményből. Részvételük újdonság, miként az, hogy a zsűri tagjai között megtalálhatjuk Pregun Ist-

vánt, a Görög Katolikus Hittudományi Főiskola rektorát. Másrészt pedig országhatárunk másik oldaláról, így Kolozsvárról, Pozsonyból, Nyitráról, Új-

vidékről és Ungvárról is érkeztek magyar anyanyelvű diákok. A zsűri elnöke Petőfi S. János, az olasz Degli Studi di Macerata egyetemének világhírű szemiotikusa. Díszvendég pedig Kányádi Sándor erdélyi magyar költő, ki két évvel ezelőtt megfogadta, hogy 60 éves kora fölött már nem ad több interjút. Fogadalmát sikerült megmáltatni.

— Sütő András írta a költőről még az 50. születésnapjának alkalmából, hogy Kányádi Sándor nem az okos igazodások embere. Az okos igazodás, mondjuk így: már elvettelen, káros kompromisszumot jelentett ebben a szövegkörnyezetben. Kányádi Sándor még a diktatúra évei alatt nyilvánosan kilépett a Román Irószövetségből. Tíz év múltával Sütő kijelentése tehát újabb megerősítést kapott.

— Ehhez én nem tudok hozzácsólni, hisz ez Sütő András véleménye, ami ugyan nagyon hízelgő reám nézve, különben én azt mondom, eddigi életemben soha nem kerestem különösképpen a vihart. De ha jött, nem kötözködésből, vagy hásködelemből, hanem egyszerű ember természetességéből szembeszálltam vele. És akkor most Sütő szavát fordítom

— Markó Bélával, a marosvásárhelyi Látó főszerkesztőjével beszélgettem januárban a romániai magyar költészet helyzetéről, lehetőségeiről. Ő, úgy mondta, hogy a kötött forma egyfajta költői kompromisszum volt a diktatúra évei alatt. A kötött formát tolerálta a hatalom, a szabad verset s bármilyen formai kísérletezést már nem...

— Nem tudom, hogy ezt Markó valóban így mondta-e, aki a saját kötetében a gyönyörű szövegek mellett igen sok „fegyelmezett” szabad verset is közöl. Szerintem szabad verset sokkal nehezebb írni. Mindenesetre ilyen rendeletről vagy törvényről nem hallottam, hogy a szabad vers tiltva lett volna. En inkább úgy gondolom, hogy nem a forma egyenruhájába kényszerítették a verset, hanem a gondolat szorító kincstári uniformisába. Ha dicshimnusz írt valaki, írhatta bármilyen formában...